GAZETA LWOWSKA.

We Czwartek Nro. 142. 17. Września 1818.

U w i a d o m i e n i e.

Na Polską gazetę Lwowską przyymuie się prenumerata na ćwierć roku, to iest od 1go Października do ostatniego Grudnia 1818, na cenę Dwunastu ZR. W. W. — PP. Prenumeranci zechcą ią zatem przez C. K. Urzędy pocztowe ieszcze przed upłynieniem bieżącego miesiąca Września zapisać, aby według Ich liczby nakład powiększyć można.

Jest ieszcze w zasobie kilka exemplarzów gazety tegoroczney, i można dostać ich z roku całego za 48 ZR. W. W.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Nayiaśnieyszy Pan raczył mocą naywyższey uchwały z dnia 4go Sierpnia r. b., WJX. Ignacego Ciołka Poniatowskiego, Kanonika i Deputowanego Stanu Duchownego w Galicyi, mianować nayłaskawiey Kustoszem katedralnym, przy Lwowskim kościele metropolitalnym obrządku Łacinskiego.

Mocą naywyższey uchwały z dnia 11go Sierpnia r. b. raczył Nayiaśnieyszy Pan Kanonika Kollegiialnego kościoła Zamoyskiego, Dziekana i Proboszcza w Brzezanach i Wice-Dyrektora tamecznych szkół gymnazyialnych WJX. Michała Dobrowskiego, tudzież Prefekta szół gymnazyialnych w Stanisławowie WJX. Franciszka Millbachera, przez wzgląd na celuiące ich przymioty, mianować nayłaskawiey honorowymi Kanonikami Lwowskiego kościoła metropolitalnego obrządku Łacińskiego, i ostatniego z nich uwolnić od opłaty taxy.

Nayiaśnieyszy Pan raczył P. Józefa Bartmańskiego, wszelkich praw Doktora i Auskultatora przy C. K. Sądzie szlacheckim Austryi niższey, mianować nayłaskawiey Adwokatem prowincyionalnym w Tarnowie.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Gazeta Londyńska Morning-Chronicle wyśmiała list Jenerała Morillo (umieszczony w numerze 136 gazety naszey), wnosząc, że gdyby Boliwar pogrzebanym był w Kalabozo, tedy rojaliści wkroczywszy do tego miasta nie omieszkaliby byli wygrzebać zwłoki iego. Daley twierdzi pomieniona gazeta, że Boliwar dnia 4go Czerwca znaydował się w nayleypszem zdrowiu w San Fernando d'Apure, a Paez w pobliskości iego. Już raz mieli Hiszpanie głowę Pułkownika Sylwestra Palacios poległego w krwawey bitwie stoczoney pod Ortiz dnia 26go Marca, wystawić publicznie w Karakas, udaiąc ią za głowę Boliwara; lecz oszukaństwo miało się wkrótce okazać. Palacios, krewny Boliwara ma bydź znakomitego urodzenia i popisywał się iuż w ostatniey woynie Hiszpańskiey, iako gorliwy stronnik Stanów Hiszpańskich (Cortes). Pułkownik Hiszpański Lopez, poległy we wzmiankowaney bitwie pod Ortiz (o Jenerale bowiem Lopezu wzmiankowano iuż w bitwach poźnieyszych), miał bydź rodowitym Warinaseńczykiem, lecz wielkim nieprzyiacielem powstańców. Nakoniec, chcąc sprawić ukontentowanie gazecie Londyńskiey Kuryierowi, udziela mu wyżeyrzeczona gazeta Morning-Chronicle nowych wiadomości o zwycięztwach Hiszpanów, a mianowicie, że Brygadyier Don Ramon Correa pobił Jenerała Paeza dnia 15go Maia pod El-Palma, gdy tymczasem Morales dnia 14go zaiął Kalabozo. Ostatni ten obrot zmusił Jenerała Paeza do cofnienia się do San Fernando. To doniesienie datowane iest w Kumanie dnia 25go Maia, a podpisane przez Ciresa.

Francyia.

Monitor z dnia 29go Sierpnia umieścił poniższe rozporządzenie Królewskie: „Ludwik etc. etc. Stosownie do artykułów 3go, 6go i 7go ustawy z dnia 10go Marca 1818, mocą których zupełny stan pokoiowy woyska ustanowiono, klassy w roku 1818 powołać się maiące wyznaczono, i rozkład powołanych ludzi na różne Departamenta, Obwody i Kantony Francuzkie urządzono, rozkazuiemy co następuie: Art. 1.) Z każdey z obu klass, to iest z roku 1816 i 1817 powołuiemy po 40,000 lu-

)(

dzi. 2.) Rozkład tych 80,000 ludzi na Departamenta zawiera tabella załączona doynnieyszego rozporządzenia. 3.) Z 80,000 ludzi powołanych artykułem 1wszym tego rozporządzenia, oddaiemy po 20,000 z każdey klassy, to iest z roku 1816 i 1817 pod rozrządzenie Naszego Ministra woyny, celem zaciągnienia ich do służby czynney. 4.) Te 40,000 ludzi, których celem zaciągnienia do służby czynney pod rozrządzenie Naszego Ministra woyny oddaiemy, użytymi bydź maią: a). na zastąpienie owych sierżantów i szeregowców, którzy w dniu 31wszym przyszłego miesiąca Grudnia czas swóy wysłużą; b). na uzupełnienie pierwszych bataliionów w legiionach Naszych, stosownie do urządzenia przepisanego w Naszem rozporządzeniu z dnia 3go Sierpnia 1815. 5.) Celem dopełniania artykułu 4go, ma Nasz Minister woyny przełożyć Nam wykaz, iakim sposobem te 40,000 ludzi między 86 legiionów podzielonymi bydź maią. 6.) Dopełnienie niniejszego rozporządzenia polecamy Naszym Ministrom Sekretarzom Stanu przy Departamentach woyny i spraw wewnętrznych, a to każdemu z nich, iak dalece się iego tycze. Dan w Paryżu roku Pańskiego 1818, a Panowania Naszego 24go. (Podpisano) Ludwik.— Z rozkazu Jego K. Mci Minister Sekretarz Stanu Departamentu woyny (Podpisano) Gouvion de St. Cyr."

Były Minister woyny Marszałek Clarke żyie teraz bardzo skromnie w Neuweilerze, w Obwodzie Zaberneńskim nie daleko gór Vogeseneńskich. Stan iego zdrowia nie iest naylepszy. Ma ón wrocić się do Paryża dopiero ku początkowi zimy.

Włochy.

Z Rzymu dnia 12go Sierpnia. „Tuteysza Deputacyia teatralna i dramatyczna proponowała właścicielom teatru Alibertyńskiego, aby go kazali wymalować i do końca miesiąca Października tak wyporządzić, żeby można było dadź w nim festyn dla Króla oboiey Sycylii, którego tam spodziewaią się w owym czasie. Teatr Alibertyński na ulicy del Babuino, zbudowany iest równie iak Valleński i Argentyński; tylko z drzewa, i dosyć spustoszony; ale kształt iego iest pięknieyszy, i loże są przestrzeńsze. Podczas karnawału bywaią w nim bale maskowane (festini). W Rzymie znayduie się szczególnie tylko ieden teatr murowany, to iest Tordinoneński, który atoli rzadko kiedy używanym bywa do wystaw teatralnych dla pięknego i wyższego Świata, ponieważ przedsiebiercy obawiaią się wylewów Tybru nad którego brzegami teatr ten stoi w tem samem położeniu, gdzie dawniey było więzienie Torre di None, znane także i w Niemczech z biografii Benewenuty Celinięgo. Słychać, że Xiąże Camillo Borghese zbudować myśli w Rzymie własnym swoim kosztem nowy teatr dramatatyczny, właśnie iak gdyby dla nieiakiego wynagrodzenia Publiczności za zabrane muzeum z Villa Borghese. Jednakże wszystkie dramata Rzymskie będą i muszą zawsze zostawać niższemi od dramatów w innych stolicach, ponieważ Rząd w niczem nie przykłada się do nich, czyli nic dla nich nie czyni, a Publiczność Rzymska wysokich cen wchodowych opłacać nie chce, nadto zaś dnie i czasy świąteczne widowniom teatralnym zawsze przeszkadzaią.— Trupa śpiewaków i operzystów, która popisywała się, w tym miesiącu, nie podoba się; w dnie niedzielne odwiedzaią sztuki ogniowe (fuochetti), nieznaczące wprawdzie, lecz w pięknem położeniu amfiteatru Correańskiego, a w temże samem mieyscu bywaią podczas dni poniedziałkowych na szczwaniu byków albo bawołów, gdzie biedne te zwierzęta zgłodzone i bynaymniey nie chętne do walki, od psów rzeźniczych kąsane, a nareszcie za uszy przytrzymywane bywaią. — Przed trzema dniami spłonęły w Rione del Borgo dwa domy, z których ieden należał do Kapituły S. Piotra. Luboć te domy nie wiele były znaczącemi, iednakowoż uderza to w Rzymie, widzieć domy przez pożar zniszczone, gdzie przecież wszystko budowane iest mocno, a niezliczone fontanny dostatkiem wody napełniaią ulice i dziedzińce. Zresztą, warto iest uwagi, że sikawki ogniowe znane są w Rzymie dopiero od wtargnienia Francuzów, którzy utworzyli także i korpus pompiierów składaiący się niemal ze sta ludzi; tudzież, że to ogromne miasto ma tylko pięć sikawek ogniowych, z których nie więcey iak dwie zdolne są do użycia. Już Pius VIty kazał był wprawdzie sprowadzić czyli zrobić sikawkę ogniową; lecz uważano ią raczey za osobliwość, aniżeli iey używano. Aż do czasów bezkrólewia Francuzkiego, cieśle i mularze mieli obowiązek ratowania podczas pożarów; a na ułumienie płomieni nie znali lepszego sposobu, iak burzyć mury i kominy. Niemal przed rokiem wybuchnął był ogień z komina w pałacu Papiezkim, gdzie przy pomocy gwardyi Szwaycarskiey utrzymali się przy przywileiu swoim, i zamknęli bramy przed pompiierami. Liczba chorych na gorączkę po szpitalach iest ciągle drugie tyle większa aniżeli w tym samym czasie roku zeszłego, przeciwnie zaś zmieranie mnieysze iest 4 do 5 razy. — Między przybyłymi tu cudzoziemcami znayduie sie Hrabia Stefan Szechenyy, który Internuncyiuszowi Cesarskiemu Habiemu Lützowowi to-

warzyszy w podróży do Konstantynopola, i ieszcze tego miesiąca puści się z nim w żeglugę z Ankony. Powracaiąc nazad zwiedzi Hrabia Szechenyi Grecyię etc. W towarzystwie iego znayduie się P. Landschulz z Berlina znany z klassycznych wiadomości swoich, i malarz P. Ender, z Wiednia."

Niemiecka gazeta powszechna umieściła list pisany z Rzymu pod dniem 19. Sierpnia zawieraiący co następnie: „Nie iedni poczytywali za rzecz pożyteczną, żeby z rozbóynikami wchodzić w układy, i stawić ich uzbroionych przeciwko innym rozbóynikom; atoli krok ten chybił celu, doprowadził do rozlewu krwi i okazał się niebezpiecznym. Dnia 15go b. m. doniesiono z Delegacyi Fronsinoneńskiey, że policyyny Kommissarz Rotoli i udarowany przebaczeniem Papiezkiem Kapitan zboyców Masocco, który na czele 18stu ludzi krążył przeciwko dawnieyszym towarzyszom swoim, udali się byli do Prossedi, mieysca urodzenia zbiegłego od galerów bandyty Cezarisa, celem umowienia się z nim o warunki kapitulacyi, do czego ten przychylać się zdawał. Zgodzono się na to, aby obiedwie strony stanęły bez broni i bez orszaków. Ale Cezaris miał podeyrzenie, czyli też dowiedział się, że ludzie Masoka znaydowali się w pobliskości, kazał przeto oświadczyć pośrednikom, że nie może przybydź do Prossedi, lecz że ich zaprasza pod pewną górę oliwną niedaleko miasteczka położoną, gdzie też stawili się po zachodzie słońca, iednakowoż przy iasnem świetle xiężyca. Ledwie, że kilka chwil tam zabawili czekaiąc na Cezarisa, aliżci dwa wystrzały z po za drzew, Masoka i Rotolego śmiertelnie ranion ch na ziemie powaliły. Przyspieszyła banda Masoka i dała ognia ze swoiey strony, przez co także ieden z ich nieprzyiaciol zostać miał zabitym czyli ranionym, reszta zaś umknęła. Banda Masoka, między którą znaydowało się kilku krewnych iego, wpadła więc do Prossedi, wyłamała więzienie, wywlekła 9 osób, krewnych Cezarisa, męszczyzn starców, kobiety i dzieci, które tam iako zakładnicy zamknięte były, i zamordowała ie niemiłosiernie. Dokonawszy tey krwawey zemsty, umknęli ztamtąd, iednakowoż mieli niektórzy stawić się znowu i maią otrzymać powtórne przebaczenie lub lekkie ukaranie. Wysłano wprawdzie z Rzymu do Fronsinone 60 do 70 ludzi posiłkowych, iednakowoż nie można się po nich niczego spodziewać, ponieważ ani ich liczba ani urządzenie, nie mogą ich uczynić strasznymi i zdolnymi do pokonania niebezpieczeństw i trudów, bez których takiey woyny skończyć nie można. Do tego należy dodadź, że gorączki i inne choroby zwykłe w tey porze roku, wielu żołnierzy niezdolnymi czynią do służby, tudzież że nieporozumienia między Dowodcami karabiniierów (żandarmeryi), wóysk liniiowych, i milicyy prowincyionalnych (te są gatunki tameczney siły zbroyney) działania zbezwładniaią, a częstokroć i zniweczaią. — Trudno sobie wyobrazić, iak wielkiem iest zaniedbanie szkół, wychowania, i wszelkiey moralney i religiyney oświaty w okolicach Frosinone, Piperno, Sonnino, Prossedi, S. Giuliano, etc. etc.; i spodziewaią się, że Rząd i Stolica S., które sobie maią za obowiązek wysełać znacznym kosztem missyionarzy do Chin i Luizyiany, zwrócą nakoniec gorliwość mnichów i Duchownych na których śluby prawo to wkładaią, na nawrócenie ludności, którey ciemnoty zaprzeczyć nie można. — W nocy z dnia 12go na 13sty b. m. zabito i zrabowano tu pewnego Panzieri, mieszkaiącego u S. Karola dei Catinari. Tymczasem wyśledzono iuż złoczyńców, i należy tu dodadź, że podobne wypadki dawno iuż nie zdarzały się w Rzymie, i że podczas nocy można przechodzić się po ulicach tak bezpiecznie, iak w innych stolicach Europeyskich podobnież zaludnionych. — Konsulta otrzymała wiadomość, że w Skutari zaraza morowa grassuie tak mocno, iż co dzień po 100 do 150 ludzi umiera. Z tego powodu nakazano ściśle kwarantany na brzegach morza Adryiatyckiego."

Niemcy.

Według doniesień z Frankfortu przybył tam w nocy z dnia 29go na 30sty Sierpnia JO. Xiąże Metternich Minister spraw zagranicznych N. Cesarza Austryiackiego.

Niemiecka gazeta powszechna donosi z Karlsruhe pod dniem 29tym Sierpnia, Dzisiay ogłoszono konstytucyię W. Xięztwa Badeńskiego przez Wielko-Xiążęcą gazetę Stanu i Rządową. Jutro umieści ią zapewne przynaymniey w wyciągu także i gazeta Karlsruheńska.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy dnia 12. Września. — Dnia 11. Września podług Rzymskiego, a dnia 30. Sierpnia według Greckiego kalendarza, obchodziła tuteysza stolica Imieniny Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego. W wigiliią naprzód dnia tego wielkiego wynurzyła licznie zgromadzona publiczność w teatrze Narodowym hołd wdzięczności Monarsze podczas baletu ułożonego stosownie do okoliczności pod napisem Świę-

to Serc, w którym wykonywaiący go tancerze ukazywali się kilkakrotnie z różnemi napisami czci i uwielbieniu Jego poświęconemi, a za każdym, nayżywsze oklaski, okrzyki radości, i wynurzenie hołdu uszanowania wzbudzaiącemi w widzach. — Nazaiutrz, w dniu uroczystości, Xiążę Namiestnik z wszystkiemi władzami publicznemi złożył imieniem Narodu Nayiaśnieyszemu Cesarzowicowi Jmci. Wielkiemu Xięciu Konstantemu dla Nayiaśnieyszego Monarchy powinszowanie, i szczere życzenia wynurzył. Poczem W. Xiążę wyiechał na błonia między Warszawą a wsią Wolą, gdzie się woysko wszelkiey broni na wielką paradę zgromadziło, i przybycia Jego oczekiwało. Gdy woysko w przepisanym szyku kolumnami przed wystawionym pod gółem niebem ołtarzem stanęło, JW. Senator Biskup Płocki Prażmowski zaśpiewał wśród huku dział Te Deum, po którem całe woysko w iak naypięknieyszey postawie i porządku przed N. Cesarzowicem przeciągnęło. Był potem wielki Obiad u JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego, który N. Cesarzowic obecnością swoią zaszczycił. Podczas obiadu spełniono toast za zdrowie i ciągłą pomyślność N. Pana. Wieczorem, w teatrze Narodowym zupełnie oświeconym było widowisko bezpłatne, i powszechne oświecenie stolicy.

Rossyia.

Z Petersburgu d. 16/28. Sierpnia. — W tych dnich ogłoszeno tu następuiące uwiadomienie, własną ręką Nayiaśnieyszego Pana podpisane:

My Alexander I., z Bożey łaski Cesarz i Samowładca Wszech Rossyy, i t. d.

Wszystkim wiernym Poddanym naszym wiadomo czyniemy:

„Pokóy z Persyą zabezpieczył spokoyność wschodnich granic Rossyi. Zawarto go w chwili stanowiącey, wtenczas, kiedy Europa uyrzała swe nowe przeznaczenia, a iednomyślność zwycięztwem uwieńczoną została. — Od tey to pamiętney epoki kosztuią mocarstwa dobrodzieystw powszechnego pokoiu. Zawiązana między Rossyą i Persyą przyiaźń, nie przestawała wzrastać przez lat cztery, a teraz przez zobopolne uroczyste Poselstwa utwierdzoną iest na stałych i niezachwianych zasadach. — Zawiadomiaiąc wszystkich naszych Poddanych o takowym pomyślnym wypadku, który przyniosł iuż liczne pożytki zgody i nienaruszoney spokoyności, rozkazaliśmy ogłosić traktat zawarty z mocarstwem Perskiem w Giulistanie dnia 12go Października 1813 roku. — Dan w Petersburgu 1818 roku dnia 16. Lipca.

(Podpisano) Alexander.

Uwiadomienie

(Po trzeci raz.)

Mocą naywyższey uchwały z dnia 4go b. m. raczył Nayiaśnieyszy Pan zezwolić na 20 procentowe zniżenie wyrachowaney według przepisów ceny fiskalney dóbr Skarbowych na sprzedaż przeznaczonych.

To rozporządzenie ma zostosowanem bydź iuż do owych dóbr Skarbowych i funduszowych, które w ciągu miesiąca bieżącego i przyszłego w Galicyi sprzedawać się będą.

Co zatem w następności prezydyialnego dekretu Kamery nadworney z dnia 7go b. m. do powszechney wiadomości podaie się z tym dodatkiem, że co do owych dóbr, których nadchodzące licytacyie iuż ogłoszone zostały, wiadoma dotychczas cena fiskalna według wypadaiącego 20 procentowego zniżenia, zaraz przy licytacyi zmnieyszoną będzie; przeciwnie zaś co do owych dóbr, których sprzedaż tak na termina dalsze, iako też i w przyszłości ogłoszoną zostanie, cena fiskalna w obwieszczeniach sprzedaży iuż po odtrąceniu pomienionego zniżenia okaże się.

Od C. K. Praesidium Rządu kraiowego. We Lwowie dnia 13. Września 1818.

Salomon,
Sekretarz Prezydialny.

Przyiechali do Lwowa od dnia 11go do 15go Września.

W. Augustynowicz, z Sambora. — JW. Brezany Franciszek, C. K. Radca Guberniialny, Dyrektor Policyi i Kawaler orderu Leopolda, z Trenczyna. — W. Brzostowski Michał, z Baden. — P. Busat Obywatel, z Polski. — W. Dobrowolski Teodor, z Baden. — P. Dembicki Wincenty lekarz, i W. Dłuski Jan, z Polski. — W. Enocrth Porucznik Pruski, z Pruss. — Jego Excellencyia JW. Baron Hauer Gubernator Galicyi i Kawaler wieln orderów, z Wiednia. — W. Horodyski Dominik, z Rzeszowa. — W. Małecki Piotr, z Polski. — W. Obuchowski Jan, z Karlsbadu. — JW. Pawłowski Hrabia, z Zołkwi — JW. Rzyszczewski Hrabia, W. Rückmann Ces. Ros. Radca kollegiialny iako goniec, JX. Szponarski Kapucyn, i W. Sobański Izydor, z Rossyi. — P. Strasser Paweł Professor, z Brodów. — W. Szemański Paweł i JW. Tarnawska Hrabina, z Sambora. — W. Uruski Jan, z Trenczyna. — JW. Wolkoff Ces. Ros. Jenerał-Major i Kawaler, z Wiednia. — JW. Zuboff Hrabia, 2gi Kornet Rossyyski, z Berlina.